

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 43 (3205) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Magyvárad, Telefon: 12-27.

Algirban nyomulnak előre Rommel tábornagy és Arnim tábornok győzelmes csapatai

Sikeres ellentámadásokat hajtottak végre a német csapatok a keleti fronton. Japán tengeri erők meglepő támadással négy amerikai rombolót süllyesztettek el

Éles ellentét a Szovjetunió és a londoni emigráns kormányok között

A Pest írja: A keleti harctérről Zürichbe érkezett jelentés szerint a németek több szakaszon heves ellentámadást kezdtek. Különösen erős német ellentámadásokat jelentenek a Donec vidékéről. Elsősorban Voroslovsktól nyugatra és délnyugatra igen nagy páncélos erőkkel ismételt ellentámadásokat hajtottak végre, a szovjet csapatok elnyomulását pedig megakadályozták.

Sokezer német harci és zuhanó repülő együttes támadása a keleti fronton

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti harctérről: Hétfőn a keleti harctéren a német légiőrszámára a Kaukázustól a Jeges-tengerig egyik legeredményesebb nap volt az utóbbi harcok során. Sokezer harci és zuhanó repülő, bombázó és csatarepülő támadta éjjel-nappal szakadatlanul az ellenséget. A kísérő vadászeszredek olyan hatásosan védelmezték a harci gépeket, hogy a támadó repülőekről veszteség nélkül térhettek haza. Német vadászok 31 szovjet gépet lőttek le, két másik repülőgépet a német tüzerek puszítottak el. Összesen 3 német vadászipülőgépet veszett el. Egyébként a különböző szakaszokról a következő részleteket jelentik: Zuhanóbombázó századok eredményesen folytatták a Novoroszijstól délre lévő parton összehúzólt bolsevisták elleni támadásaikat.

Krasznodar vidékén nehéz harcok repülők a szovjet készletét állásokat verték szét. A Don torkolatától északra és a Donec ipari kerületében nagy repülőerők különösen hatásosan támogatták a német hadseregeket. Nagy bombákkal összesen 38 szovjet páncélos rombolták szét. Charkov területén is nyilvánvaló hatással támogatták a harci és zuhanó repülők az eredményes elhárító küzdelmeket. Többzöri támadással teljesen szétverték egy szovjet lövészhadosztályt. Kureznál és Orelltől északkeletre gyors német repülők felvételezés közben leptek meg több összegyűlekedett szovjet páncélos. Német harci repülők alacsonyan szállva fedélzeti fegyvereik tüzevel az arcvonal felé mentelők szovjet oszlopokat ugrasztották szét. Az Ilmen tótól délkeletre nagy űrméretű bombák telitalálatával szovjet tarrakütegeket helyeztek használaton kívül. Leningrád környékén telitalálat szétromboltak egy bolsevista pótlás számára fontos vasúti hidat. Egy löszraktár felrobbant. Sok tehergépkocsioszlop a bombák áldozatává lett. Leningrád városában nagy bombákkal két telitalálatot értek el fontos hadigyárakban. Murmanszk kikötőjében a repülők elcsúszítottak egy szovjet tengeralattjárót. Éjszaka nehéz harcok repülők sok köteléke Murmanszk kikötőjét és vasúti berendezését sok bombával árasztotta el.

uralkodó magaslatokon az állásokat. A harc végül a német csapatok győzelmével ért véget. Az eddigi szájtások szerint több mint 40 páncélos és kármá-

Lengyelország nem ismer el szovjet területi igényeket

Róma. (MTI.) Mint a Popolo di Roma Stockholmon át jelenti, a londoni News Chronicle értesülése szerint, Londonban meglehetősen aggodalmat kelt az a feszültség, amely a szovjet és egyes emigráns kormányok között észlelhető. Ilyen feszültség áll fenn a szovjet és az emigráns lengyel kormány, továbbá a szovjet és az emigráns jugoszláv kormány között. A szovjet-lengyel feszültség oka a határkérdésben és abban a bánásmódban keresendő, amelyben szovjet részről a lengyeleket részesítették. A volt lengyel területekről ugyanis több mint félmillió embert szállítottak Oroszországba. A szovjet-jugoszláv feszültség abban a tiltakozó jegyzékben jutott kifejezésre, melyet Moszkva a londoni emigráns jugoszláv kormányhoz intézett és amelyben tiltakozott amiatt, hogy a csejnikiek a partizánok ellen harcolnak. Ezeknek a feszültségeknek annál nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mert a jugoszláv és lengyel kormány között, közismerten, maga az angol kormány áll.

Zürich. (MTI.) A Svájci Távirati Iroda jelenti Londonból: Mint a lengyel távirati iroda londoni jelentésében közli, az angol főváros hivatalos lengyel körreinek figyelmét jelenleg az orosz-lengyel kapcsolatok kötik le. A lengyel nemzeti tanács külügyi bizottságának pénteki ülésén Rucinszky gróf külügyminiszter beszámolt az orosz-lengyel viszony jelenlegi állásáról. Szombaton pedig ugyane kérdés megtárgyalására az emigráns lengyel kormány tagjai minisztertanácsot tartottak. A lengyel távirati iroda közleménye szerint a lengyel kormány magatartásának alapelveit a Londonban megjelenő lengyel hivatalos

lap ismertette. Ez az ismertetés utal az 1941 júliusában aláírt orosz-lengyel szerződésre, melyben a Szovjetunió minden következményével együtt elvetette az 1939-ben kötött orosz-német meg nem támadási szerződést. Lengyelország ezek szerint nem ismer el semmiféle olyan területi változást, amely az orosz-német szerződés alapján jött létre. Lengyelország Szovjetországgal a jelenben és a jövőben az atlanti oceáni egyezmény és Lengyelország jogainak teljes elismerése alapján, a legjobb diplomáciai kapcsolatokat akarja fenntartani.

Bekerítés veszélye fenyegeti az egyik brit hadsereget

Zürichből jelentik, hogy Tuniszban az Anderson tábornok vezetése alatt álló brit hadsereg balszárnya válságos helyzetbe került. Valószínűen csak gyors visszavonulással menekülhet a bekerítés elől. Egy német páncélososzlop Tebessától keletre elérte az algiri határt. A német csapatok a Tebessába vezető úton gyorsan haladnak előre. Egy másik német oszlop a Kasserine szoroson keresztül észak felé menetel, a harmadik pedig Thatától délre az első brit hadsereg balszárnya felé került és éjjelkor már csak 15 kilométerre volt attól a vasútvonaltól, amely Tebessát köti össze Észak-tunisszal. Ma reggel érkezett algiri jelentés valószínűnek mondja, hogy a tebessai úton támadó német páncélosok éjjelkor már átlépték az algiri határt.

Berlinből jelentik: (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti Tuniszból: Azokat az amerikai kísérleteket, amelyeket a Gafsnál és Sbeitlánál elszervezett súlyos vereségük után az Atlasz hegység délnyugati hátságiban akarták megvetni lábukat az üdülő német-olasz erők hétfőn részben heves harcokban, meghiúsították. Azok a brit páncélosok, melyeket a szétvert amerikai arcvonal megvédelmezésére gyorsan harcbavetettek, nem tudták a tengelycsapatok elnyomulását megakadályozni. Egy brit páncéloshadosztály Tebessától keletre megpróbálta, hogy elzárjon egy szorost, amelyet az amerikaiak feladtak. Több órási tűzharc során gyors német harci erők és a brit alakulatok között a német erők idejében biztosították a tüzéségeket az

Tudakozódás elesett, eltűnt és fogoly honvédek után

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A harctéren küzdő honvédek hozzátartozói közül, a folyó év január, februári eseményekből kifolyólag, mind többen fordulnak tudakozódásukkal írásban és személyesen nemcsak a Vöröskereszt tudakozói irodájához, hanem a honvédelmi minisztérium különböző osztályaihoz is. Ezekkel kapcsolatban illetékes körök felhívják a hozzátartozók figyelmét, hogy a jelenlegi mozgó hadműveletek miatt a veszteségek megállapítása és azoknak jelentése, már csak a tábori posta nagymértékben korlátozott működése miatt is, nehézségekbe ütközik. Amikor a veszteségi adatok beérkeznek, azokról a Vöröskereszt tudakozói irodája az érintett hozzátartozókat írásban azonnal értesíteni fogja. Ezért a folyó évi januári és februári veszteségekkel kapcsolatban úgy a személyes, mint az írásbeli tudakozódások mellőzését kérik, mert ezzel csak az érintett szervek munkáját zavarják és késleltetik.

Rövidesen megvalósul a turista és diákszálló

Légoltalmi közkutakat építenek a város különböző pontjain

Dr. Hlatky Endre főispán elnöklésével a városi kisgyűlés hétfőn délután 4 órai kezdettel tartotta meg ülését. A napirend előtt dr. Soós István polgármester indítványozta, hogy dr. Thury László főügyész a kisgyűlés üdvözlője negyvenéves ügyvédi jubileuma alkalmából.

Finn tisztok jönnek Nagyváradra

Ezután került sor a tárgysorozati pontokra. A hegyközpályi ut részére szükséges kőanyag beszerzésére 42 ezer pengőt szavaztak meg. A városi közhivatalok papír- és irodaszert szükségletének az ellátását 14.313 pengő összeggel a Nemzeti kereskedelem nyerte el. A Rulikovszky uton levő egészségvédelmi helyiségnél szükséges munkát 7674 pengőben állapították meg. A rendőrkapitányeg felezőállítására 6900 pengő értékben újjelző szöveget kötöttek le egy budapesti cégnél. A vágóhídon rühelleni gázkamra készítésére 3417 pengő összeget szavaztak.

Felhívást kapott a város vezetősége, hogy üdülés céljából az Erdélybe érkező husz finn tiszt közül hánynak az ellátását vállalja. A polgármester javaslatára a kisgyűlés úgy döntött, hogy öt tisztet 10 napra, vagy két tisztet 20 napra üdülésére teljes ellátással magára vállal a város. A finn vendégek a Rimanóczy szállodában nyernének elhelyezést, étkezéssel, ezenkívül mozi- és színházjegyek, valamint a Rimanóczy fürdő használatát nyuitaná számukra a város vezetősége.

200 férőhelyes lesz a színház óvóhelye

A közlekedésügyi miniszter egy turista- és diákszálló létesítéséhez 50 ezer pengős hozzájárulást ajánlott fel a városnak. Erre a célra a Rimanóczy-alaphoz tartozó volt Papolczy-háznak az Ezerévi Emléktér felé néző részét jelölték meg, amelynek földszintjén üzlethelyiségek létesülnek, míg a szálloda két emeletet lenne. Az épület megvizsgálására nemrégiben lejttek a miniszter megbízottai és ezeknek jelentése alapján utasították az államépítészeti hi-

zónaságát. Az emeleti helyek és az emeleti páholyok publikuma pedig a Panonia-épület pincéjében nyerne menedéket, ahol körülbelül 800 férőhely van. A nézők elvezetését a betanított jegyzedőnök intéznék.

A város területén különböző helyeken négy méter szélességű és hatméter mélységű légoltalmi-közkút készül. Ezek összesen 59 ezer pengő költséggel. Ezeknek az építéséhez már e héten hozzáfognak. A légoltalmi kutak a következő helyeken lesznek: Tüzoltólaktanya, Szt. László-tér, az Orsolya-zárda mellett, Bémer-tér, a színház előtt, Széchenyitér (vámegyháza előtt), közkórház, vasuti állomás, Aradi-ut, Mussolini-tér, Kereskedelmi Csarnok előtt, Hitler Adolf utca végén, Rulikovszky-ut, Szent

István-tér, Ósai-telep, Komendána-rét és Rimanóczy-telep.

Egyhangulag elfogadta a kisgyűlés a Leánytanoncotthon létesítését. Evégből a Sztaroveszky-utca 40. szám alatti és a város tulajdonát képező házat elcsereéli a gróf Csáky István-utca 42. szám alatti állami tulajdonban lévő házzal, még pedig azzal a kikötéssel, hogy az utóbbiban az illetékes minisztérium leánytanoncotthont rendezne be negyven személy részére, vállalná ennek az intézménynek minden személyi és dologi kiadását. A város a csere útján tulajdonába kerülő házban tízéves bérletet adna az államnak a leánytanoncotthon céljára.

Elfogadta végül a kisgyűlés a burkolási szabályrendeletet.

Jöjjön a mai disznótoros vacsorára

a „Mátyás” étterembe

Telefon 18-50

Szilágyi Dezső-u. 5 sz.

Kitűnő jó italok!

Egyenként kétezer pengőre büntették a gyapju árdrágítókat

Goldsteinné nem értett a malomhoz — drágán adta el a lisztet és a búzát

Nagyvárad. Saját tud. Érdekes árdrágítási ügyben hozott ítéletet a nagyváradai törvényszék dr. Gavallér László egyesbírája, mint uzorabírói-ság. A vádlottak özvegy Goldstein Miksáné gyapjuji malomrész-tulajdonos és Sándor Ferenc, az üzem vezetője a vádirat szerint 1941 év tavaszától egészen 1942 február 21-ig 960 kiló nulláslisztet, 210 kiló egységess lisztet, 137 kilogramm korpát, 809 kilogramm búzát és 1570 kilogramm rozst adtak el különböző személyeknek, a törvény által megállapított áron felül összegért. Így a liszt kilóját 41 fillér helyett 43 fillérért, a porgácsát pedig 20 fillér helyett 28 fill-

nyoma vezett, másik fia pedig jelenleg is kisegítő munkaszolgálatot teljesít, az üzemet tehát minden segítség és hozzáértés nélkül vezette. Munkájába ugyan később bekapcsolódott Sándor Ferenc üzletvezető. De ő sem rendelkezett a szükséges szakértelemmel. A bíróság pontonként a vádlott elé terjesztette a malom könyvelési adatait. Ezekből kiderül, hogy a vádlottak több ízben követték artulipést, előfordult azonban az is, hogy áron alul adtak el valamit.

Sándor Ferenc a malom tulajdonosnőjéhez hasonlóan mondja el a dolgokat a vallomáshoz annyit fűz meg hozzá, hogy azok, akiknek lisztet vagy búzát adott, sohasem panaszkodtak azért, hogy drágán vettek egyes terményeket, sőt szorult helyzetükben még hálások is voltak, hogy előrelendü közszükségleti cikkhez juthattak.

Az uzorabírói-ság a vádlottak kihallgatása után tanuként hallgatta ki dr. Benedek György forgalmi adóhivatali tanácsos hivatalfőnököt, azonban a helyszíni vizsgálatot annak idején Pécsy Alajos forgalmi adóhivatali tanácsos irányította s ő állította össze a terhelő adatokat tartalmazó jegyzőkönyvet is. A vádlottak ellen felvetett jegyzőkönyv több sűrűn gépelt oldalnyi anyagot tartalmaz, bizonyításként annak, hogy a pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztálya ugyancsak alapos munkát végzett.

Pécsy Alajos, akit tanuként halgatott ki a bíróság — elismerte, hogy a vizsgálatot ő vezette, a jegyzőkönyvben foglaltakon kívül azonban nincs más mondanivalója.

A bíróság a két főtisztviselő kihallgatása után a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánította Dr. Szolnok Jenő királyi ügyész az eredeti vádnak megfelelően a vádlottak megbüntetését s egyszersmind javaslatot tett arra

Mozi műsora:

APOLLÓ: Bengáli,
BELVAROSI: Zöld arany,
KORONA: Fehér emberek,
CASINO: Tessék jegyet váltani és Tökéletes Antal.

vonatkozóan, hogy a per iratait az ítélet jogerőre emelkedése után a bíróság küldje meg az ügyésznek. A vádlottak ugyanis árdrágításon kívül a közszükségleti cikkek jogtalan elvonásával is törvénybe ütköző cselekményt követtek el.

Dr. Maár Gyula védő kérte a bíróságot, hogy vegye figyelembe az enyhítő körülményeket, főként azt, hogy a vádlottak sok tekintetben jóhiszeműen jártak el, amit az is bizonyít, hogy nem csapn drágábban, de olcsóbban is adta a kérdéses terményeket. Dr. Sarkady Lajos védő felszólása után a bíróság úgy özvegy Goldstein Miksáné, mint Sándor Ferencet bűnösnek mondotta ki artullépésben, tettüket azonban vétségnek minősítette s ezért mindkét vádlottat 2000—2000 pengő pénzbírsággal sújta. Az ítélet jogerős.

Vádlott lett a tanuból a tárgyaláson

Lőcse Zakariás 6 hónapi börtönt a „jószívű” tanu 100 pengő büntetést kapott

Nagyvárad. Saját tud. Lőcsei Zakariás tejárus három héten keresztül a 32 filléres maximális ár helyett literenként 35 fillérért adta el a tejet többeknek. Üzelmére rájöttek s eljárás indult ellene. A nagyváradai törvényszék árdrágító visszaélés büntette címen keddén vonta felelősségre a megtévedt embert, aki mindent töredelmesen beismert s mentségül súlyos családi körülményeire hivatkozott.

Dr. Gavallér László egyesbíró több tanut hallgatott ki az ügyben, főként annak tisztázására, hogy Lőcse Zakariás mennyi időn keresztül követte el az árdrágítást. A tanuvallomások során érdekes fordulat következett be. Dr. Szolnok Jenő királyi ügyész ugyanis vádat emelt az egyik tanu ellen, aki saját beismerése szerint a Lőcse Zakariástól vásárolt tejet nyereség nélkül ugyan, de a maximális áron felül adta el az egyik szomszédasszonynak, aki könyörgött, hogy a feketén vett tejből neki is juttasson. A tanuból vádlottá lett asszony azzal védekezett, hogy a tejet ugyanolyan áron adta tovább, ahogy ő vette, a bíróság azonban ezt nem vehette mentő körülménynek. Lőcse Zakariás végül is árdrágító visszaélés büntetésben mondotta ki bűnösnek s ezért az enyhítő körülmények figyelembe vételével 6 hónapi börtönbüntetésre ítélte. A könyvelő tanu „jószívűségéért” 100 pengő büntetést kapott. A pénzbüntetés nyomban jogerőre emelkedett. Lőcse Zakariás azonban a büntetés enyhítéséért éemmiségi panaszt jelentett be.

Kitört egy mexikói tűzhányó. Buenos Aires. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint Mexico Sityből jelentik, a várostól nyugatra fekvő Colima tűzhányó hosszabb szünet után ismét kitört. A kitörést nagyobb földrengés kísérte. Az okozott kár nem ismeretes. A 4300 méter magas Cclima tűzhányó 1869-iki kitörése nagy pusztítást okozott.

Torlódás lesz!

TAVASZI KABÁTJÁT, BALLONJÁT

adja most, idejében tisztíttatni

VÉGH

céghez Bémer-tér 2, Lillom-utca 2, Szent László-tér 10.

vattal, hogy a szükséges építkezések elvégzése érdekében zárt árlejtést rendezzen és az átalakítást június elejéig eszközöltesse. A kérdéses épületrészt a város 2500 pengő évi bérért venné ki a Rimanóczy-alaptól és a közlekedésügyi minisztériumnak turista- és diákszálló céljaira egyelőre 10 évre adná bérbe. Az átalakítási munkához a város 7 ezer pengővel járulna hozzá.

A város nyomtatványszállítást a pályázók közül a Bihari, Kálván és Szent László nyomdának juttatták 38.004 pengő összegben. A Szigligeti Színház óvóhelyét 200 férőhellyel a színház alagsorában rendezik be 9123 pengő átalakítási költséggel. Itt helyezik el a földszint és a földszinti páholyok kö-

lért hozták forgalomba s a többi terményeknél is hasonló eltérések mutatkoztak. Az ügyész ezért mindkét vádlott ellen árdrágító visszaélés büntette címén emelt vádat.

A kedden délelőtti megtartott tárgyalás során dr. Gavallér László egyesbíró közölte, hogy az ügyben egy ízben ennek már két hónapja, a törvény értelmében az új tárgyalást előlőrl kell kezdeni. — Ezután elsőnek özvegy Goldstein Miksáné hallgatja ki a bíróság. Goldsteinné kihallgatása során elismerte a terhére rótt bűncselekmény elkövetését s mentségeket hozott fel, hogy egyik fia még a román megszállás idején bevonult s azóta

Másfélórás kihallgatáson jelent meg a Szentatyánál Spelman newyorki érsek

Visszautasította a Szovjet a Vatikán fáradozását a német hadifoglyok érdekében. A keleti arcvonaltól még jobban megszilárdult

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Spelman newyorki érsek hét-főn másfélórás kihallgatáson jelent meg a Szentatyánál. A megbeszélésről semmi sem szivárgott ki. Az érsek megbeszélést folytatott Maglione bíboros államtitkárral is.

Stockholm. (MTI.) Bud. Tud.) Semmi eredményre nem vezettek Vatikánban azok a fáradozásai, hogy a Szovjettől engedélyt kapjon a német hadifoglyokkal való összeköttetés érdekében.

Ankara. (MTI.) A Német TI jelenti: Szaradzsoğlu török miniszterelnök beszédében berlini illetékes körökben Törökország határozott állásfoglalását látják a semlegesség mellett.

Buenosaires. (MTI.) A Német TI jelenti: Az idő nem nekünk dolgozik — mondotta az amerikai hadügyminisztérium államtitkára, Patterson. — Gyorsan és erőlyesen kell tehát cselekednünk.

A bolsevisták borzalmas veszteségei már éreztetik hatásukat

Berlin. (MTI.) Az Interiuf jelenti: A bolsevista támadó tevékenység a keleti arcvonaltól alábbhagyott, ami vasárnap még világosabban megmutatkozott, mint az előző napokon. Nyugat-Kaukázusban és a Kubán alsó folyása mentén a harc vasárnap is állásharc jellegű volt. A Kubán torkolatánál a német és szövetséges rohamcsapatok mélyen benyomultak a szovjet vonalakba és elfoglaltak egy megerősített helységet. A közel három-ezer foglyon kívül a szövetséges csapatok igen sok nehéz gyalogsági fegyvert zsákmányoltak. A Don torkolatvidéke és a Donec felső folyása között még jobban megszilárdultak a német vonalak. Charkov vidékén és Oreltől keletre a szovjet nagyobb gyalogsági és páncélos erőkkel támadást indított. A német gránátosok visszaverték a támadásokat és 24 páncélcsoportot, valamint 13 nehéz páncéltörő ágyút megsemmisítettek. Az Ilmen-tótól délre és a leningrádi harcra csak helyi harcok voltak. A bolsevisták borzalmas veszteségei az utóbbi napokban már éreztették hatásukat. A volhovi arcvonaltól német gránátosok elváltak egy nagyobb bolsevista erőcsoportot és teljesen felmorzsolták. A csatákon több mint ezer bolsevista halottat számláltak össze.

Orel körül is megszilárdult a tengelycsapatok helyzete

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A hétfői hadijelentés kiegészítésül közlik: A bolsevisták óriási veszteségei következtében február 21-én is gyengült a haditevékenység a keleti arcvonaltól több szakaszán. A kubáni hídfő vidékén az enyhe időjárás tovább tart és a teljesen elszaporodott utak megnehezítik a hadműveleteket. A hídfő északi részén a német csapatokkal együttműködő szövetséges csapatok különösen kitűntették magukat. Oreltől délre és északra a helyzet megszilárdulása állapítható meg. Az ellenség támadásait mind visszavertük, súlyos veszteséget okozva a szovjet csapatoknak.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1003. közleménye: Tuniszban a tengelycsapatok a közelebbi szakaszon újabb állásokat foglaltak el néhány tucat harcocsit el-

pusztítva és sok hadifoglyot ejtve. Az olasz és német légiereő élénk tevékenységet fejtett ki az ellenséges arcvonaltól mögött és légharcban lelőttek 3 ellenséges gépet. Egy ellenséges gépet a légvédelmi ütegek pusztítottak el. A legutóbbi két nap folyamán három saját gépünk nem tért vissza. Ellenséges gépek vasárnap

Tizenöt ellenséges hajót súlyosztettek el a német tengeralattjárók 103 ezer tonna ürtartalommal

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli különjelentésben: Német búvárnaszádók a legsúlyosabb viharokban és a rossz időjárási viszonyok között is folytatták harcukat az ellenséges hajózás ellen és az Atlanti-óceánon, valamint az északafrikai partok előtti tengerrészen a Földközi-tengeren erősen védett karavánokból elsüllyesztettek 15 hajót, összesen 103.000 tonnával, egy korvettet, egy kísérőnaszádót, egy előőrsnaszádót és három szállító vitorlást. Egy teherhajót megtorpedóztak.

Mint ezzel kapcsolatban a Nemzetközi Tájközvetítő Iroda jelenti, a hajók nagyrészt két, Irországtól nyugatra haladó karavánból lőttek ki, amelyek valószínűleg az északafrikai

Spanyolország a bolsevista veszélyre figyelmeztet — az angolszászok Stalint tömjénezik

Newyork. (MTI.) A Német TI jelenti: Washingtoni értesülés szerint az Egyesült Államokban kedden ünneplik meg a vörös hadsereg alapításának 25. évfordulóját. Mc. Arthur tábornok a csendes-óceáni haderők főparancsnoka ez alkalommal üdvözlő táviratot küldött Stalinnak.

Madrid. (MTI.) A Német TI jelenti: A spanyol rádió a bolsevista hadsereg fennállásának 25. évfordulója alkalmával rámutat arra a nagy veszélyre, amely a bolsevista rémuralom részéről fenyegeti Európát és a világot.

Oslo. (MTI.) A Német TI jelenti: Osióban hétfőn német-norvég gyűlést rendeztek. A gyűlésen Quisling mi-

bombákat dobtak Szicília, Calabria és Salerno különféle helységeire. Cantanaro, Gabela és Strongoli között géppuskatűz alá vettek egy kórházvonalat, továbbá több más vonatot. A kár jelentéktelen. Egy halott és 11 sebesült az áldozat. Négy repülőgépet lelőttek. A hétfőre virradó éjjel bombavetőgépek Algirtól északra megtámadtak egy ellenséges hajókaravánt és egy gőzöst elsüllyesztettek, két másikat torpedólövessel megrongáltak.

Berlin. (MTI.) Az Interiuf jelenti: A német és olasz páncélos hadsereg előterében elhelyezett biztosító erők vasárnap sikeresen elhárították azokat a nagyobb brit páncélos és gyalogos erőknek előretöréseit, amelyek Medeninetől nyugatra és északnyugatra nyomultak előre. A 8. hadseregnek egyetlen helyen sem sikerült Rommel erejének főállásáig hatolni. Leclerc tábornoknak Eisenhower tábornokkal szemben felmerült nézeteltérése következtében lemondott főparancsnoki tiszttségéről.

partok felé tartottak. Több hajót a Földközi-tengeren súlyosztettek el.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti a különjelentéssel kapcsolatban: Az Atlanti-óceánon februárban is tovább tartottak az erős viharok, amelyek már decemberben és januárban is erősen korlátozták a német tengeralattjárók tevékenységét és a rossz látási viszonyok hátrányosan befolyásolták a támadási feltételeket. Az angolszász gőzösök sok esetben felúton visszafordultak. Német tengeralattjárók szünet nélkül folytatták támadásaikat. Az elsüllyesztett hajók között van egy hatezer tonnás gőzös, amely szintén magányosan haladt. Több hajót súlyosztettek el az Észak-Afrikába küldött hajókaravánból is.

Török lap cikke a párisi körüli béke igazságtalanságáról és Magyarországról

Ankara. (MTI.) A Tasviri Efkiar című török lap vezércikkében mutat rá a párisi körüli békére és megállapítja, hogy az 1914-es világháborút követően tarthatatlan békéket kötöttek. Később felismerték a sérelmeket,

de még sem orvosolták azokat. A lap példakép felhozta, hogyan bántak el a magyarsággal. A magyarság — írja a lap — nem nézhette e sérelmeket, de kénytelen volt hosszú ideig némán tűrni. Anglia később belátta az igazságtalanságokat és a Daily Mail többször foglalkozott a kérdéssel, de a jóvátétel mégis elmaradt. A lap a továbbiakban foglalkozik az elkövetkezendő béke problémáival. Ennek a békének kiinduló pontja csak a jog és az igazság lehet.

Zavargások törtek ki Indiában Gandhi miatt

Bangkok. (MTI.) A Német TI jelenti: Poonaban, Bombayban, Delhi-ben és India több más városában újabb zavargások törtek ki, amelyekben Gandhi azonnali szabadonbocsátását követelik.

Tokió. (MTI.) A Stefani jelenti: A Domei Iroda hangsúlyozza, hogy Gandhi esetleges halála kiszámíthatatlan következményekkel járhat, mert nem valószínű, hogy az angoloknak sikerül elfojtani a hinduk mozgalmát.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti Bombayból: Gandhi a válságból magához tért, úgy látszik jól érzi magát, a szívverés gyenge.

Churchill is súlyos beteg

Londonból jelentik: A szombaton este kiadott orvosi jelentést az eddigi két kezelőorvoson kívül egy harmadik szakorvos, dr. Whitby is aláírta. Politikai körökben ebből arra következtetnek, hogy Churchill betegsége súlyosabb természetű.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat szerint Churchill állapota változatlan.

MAGYAR HŐSÖK

Molnár Sándor tizedes

A bajtársi ragaszkodás gyönyörű példáját nyújtotta a Don menti harcokban Molnár Sándor tizedes, egyik gépkocsizó lövészszázalaj tisztese.

1942. szeptember 13-án heves és váltakozó sikerű küzdelmek folytak csapataink és az ellenség között. Ezekben a harcokban egyik harciárúrunk válságos helyzetbe került s annak néhány tagja csak véres közelharcokkal tudta kiharogni magát, sebesültjei azonban az ellenség vonalai mögött maradtak. Molnár Sándor tizedes ekkor önként vállalkozott sebesült bajtársai behozatalára. Járőreivel belopózott az ellenséges állások közé s onnét elete kockázatával visszahozta a harciárúr ottmaradt súlyos sebesültjét és halottját. Mialatt Molnár emberei bajtársaik hátraszállításán fáradoztak, Molnár tizedes még külön vállalkozást hajtott végre. Egyik honvéddel meghöszelgette az ellenség előretolt golyószórós fészkét, azon kézigránátjával rajtaütött s miután több halott és sebesült veszteséget okozott az ellenségnek, az élvonlaton négy szovjet katonát foglyul ejtette. Vállalkozását teljes sikerrel hajtotta végre.

Megjelent az új iskolaegészségügyi rendelet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A vallás és közoktatásügyi miniszter iskolaegészségügyi szabályzatot adott ki, amely a Budapesti Közlöny keddi számában jelent meg.

Legendák születnek...

Hősi korok termékeny talajul szolgálnak legendák születésének. Legendákénak, amelyek néha földöntúli szépségükben is oly emberien valószzerűek, hogy szívesen fogadjuk el őket megtörtént valóságként. Mások viszont egyes valóságbeli történések olyan valóságtól elvonatkozottan szépek és főnségesek, hogy gyarló emberi kétkedésünkkel már-már el sem hisszük őket, hanem a legendák világába utaljuk.

Igy mosódik el hősi korokban a határvonal legenda és valóság között és így születik meg valóság és legenda összehasonlásából az egész nemzet életét, jellemét, hősi küzdelmeit az utókor számára megőrzítő — történelem.

Az a két kis történet, mely az alábbiakban következik, éppúgy lehet valóság, mint legenda. Minthogy azonban nem magam voltam szem- és füllanuja, csak mások elbeszélése nyomán szereztem tudomást róla, határozottan nem sorozhatom be sem egyik, sem másik kategóriába. Egy azonban bizonyos: akár megtörtént valóság, akár csupán hősi kor szülte legenda legyen e két történet bármelyike, méltó arra, hogy tanulsággal mindenki számára ólombetű-szoborba öntsük.

Az első történet úgy szól, hogy sebesült honvéd utazik a villamoson. Egyik karja hiányzik, a másik tekkötve, élettelenül nyugszik a mellén. Zsebkendőit kellene használnia, de magatehetetlen: nincs mivel elővenni a zsebéből.

Egy katonatiszt, aki történetesen szintén ezen a villamoskocsin utazott, odalépett a sebesült közlegényhez, elővette a saját zsebkendőjét és — mint édesanya síró kisgyermekének — gyöngéden megtörölte a karnélküli honvéd orrát.

Valahol, a kocsis egyik sarkában, két évtelen leány elvihogta magát a jelenet láttán. A katonatiszt erre azonnal leállította a kocsit, s a két

méltatlanul viselkedő leányt leszállította.

A villamos azután tovább folytatta útját, mintha misem történt volna.

A másik történet szintén a villamoson játszódott le, s hőse egy látszólag ép és egészséges honvéd, aki zsebre dugott jobbkezével vegyült el az utasok között.

Felszáll egy százados, s miután a közlegény meg sem mozdítja a karját, hogy tiszteljen, a százados odalép hozzá, s kérdőre vonja:

— Nem látja, hogy bejöttem? Miért nem tisztel?

A honvéd alig észrevehető szomorúsággal elmosolyodik s hangjában a

keserűség és megbántódottság legkisebb rezdülése nélkül, halkán ezt mondja:

— Százados urnak alássan jelentem, örökre eltisztelegtem én már a jobb karomat! — s zsebéből mintegy bizonyossággal előhúzza üresen lüvegő kobátujját.

S ami ezután következett, az szépílt ezt a kis történetet legendává.

A százados tisztelgve sapkája felé emeli kezét, fesszes viqyázba vágja magát a közlegény előtt, s megindult, de mégis kemény, fértias, katonás hangon ezt mondja:

— Bocssás meg, bajtárs, nem vettem észre!

S a villamos ismét csak továbbhalkatott és kifelé misem árulta el, hogy zsuított padsorai között ebben a pillanatban — legenda született.

(M. F. V.)

Kedvezményes áru villamosbérletjegyek váltása

A Nagyváradi Városi Vasút üzletigazgatósága az alábbi hirdetményt bocsátotta ki:

A kedvezményes áru bérletjegyek kiváltásának megkönnyítése és kiszolgáltatásának meggyorsítása érdekében az eddigi eljárástól eltérően a következőket vezetjük be jelen hirdetményünk megjelenése napjától:

A városi, megyei és állami tényleges szolgálatban álló alkalmazottak, továbbá a tényleges állományú katonai személyek, valamint a városi, megyei és állami nyugdíjasok, tanulók és végül a munkásbérletre jogosított munkások a kedvezményes áru bérlet kiváltása végett ezentúl nem az Üzletigazgatóság Sándor-utcai bérletpénztáránál fogják benyújtani a kedvezményes bérletjegy kiállítására vonatkozó kérvényüket, hanem a Szt. László-téri forgalmi irodában a személyforgalmi szolgálatvezetőnél vehetik át a kedvezményes áru bérlet kiállításához szükséges nyomtatványokat és ugyanott adják le a megfelelően kitöltött és kellő igazolással el-

látott kérvényt a bérlethez szükséges 6x6 cm. nagyságú nem kartonra ragasztott fényképpel együtt, melynek hátlapjára a kérvényező a nevét ráírja.

Az Üzletigazgatóság által engedélyezett és kiállított kedvezményes bérleteket mindazok, akik a kérvényeket d. e. 9 óráig adják át a Szt. László-téri szolgálatvezetői irodában, azt aznap este 6 órakor, míg azok, akik a kérvényt d. e. 9 óra után adják át, azt másnap déli 1 órakor ugyanott a bérlet árának egyidejű lefizetése mellett átvehetik.

A nyomtatott szövegű kérvény-minták kitöltésére vonatkozólag közöljük az érdekeltekkel, hogy a kérvény-minta kitöltése után azt a hivatali szolgálati főnökükkel kell aláírni, illetve a kérvény szövegében színes frónnal bekarikázva megjelölni azokat a vonalakat, amelyekre a bérletjegyek kiváltását kéri. (Példaképpen az, aki az A és C vonalra kíván bérletet váltani, az a A és C betűket karikázza be, aki pedig az összes vonalakra kíván bérletet vál-

tani, az összes vonalakat jelzőjét karikázza be.)

A városi, megyei és állami nyugdíjasok a kérvény-mintába csak a nevüket írják be és mellékelik a nyugdíjuk folyósítására vonatkozó postatakarék-pénztári szelvényt, amelyet a bérletigazolvány kiváltása alkalmával a kérvényezőnek visszaszolgáltatunk.

A munkások a munkaadón kívül az OTI által láttaoztatják a kérvényt tekintettel arra, hogy a munkásbérletek kiváltására csak azok a gyári és ipari műhelyekben dolgozó munkások és napszámosok jogosultak, akiknek havi összjövedelmük a 120 pengőt nem haladja meg.

A tanulók az iskolaigazgatósággal láttaoztatják kérvényüket.

Az előző eljárással megváltott bérletjegyek, amennyiben azokat 24-én kiváltják, már az illető hó 25-től is jogosítanak utazásra a következő hó végéig.

A kedvezményes áru igazolványoknak a következő havi meghosszabbítása a szokásos módon már az IBUSZ Menetjegyiroda hivatalos helyiségében a megállapított üzletórák alatt d. e. 9—15 óráig történik meg.

Nagyvárad, 1943. február 23.

A Nagyváradi Városi Vasút
Üzletigazgatósága.

Pénteken kezdődik a kenyérpótló kiosztása

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala 1207/1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A folyó évi március havára esedékes nehéz testi munkásoknak járó 35 dekás kenyérpótló kiosztását folyó hó 26. napján kezd meg a Közélelmezési Hivatal (Szaniszló-utca 15. sz. alatt) a folyó évi február havi 35 dekás kenyér pótló kiosztását a kenyér pótló kiosztásának kezdetén. Az öt, vagy ötnél több munkást foglalkoztató üzemek és vállalatok kötelesek a fejlapokról kétfeladányu névjegyzéket készíteni és annak egyik példányát fejlapokkal együtt a Közélelmezési Hivatalba beszoolgáltatni.

Nagyvárad, 1943. február 21.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

Szorít a cipő

Írta: Ujváry Ferenc

— Babos István!

— Paranes!

— Gyere ki!

Pista, mint a gumilabda pattant s megállt mereven a főoktatója előtt.

— Mutasd a lábad! Amint látom, éppen jó lesz. Próbáld fel azt a cipőt ott a sarokban!

— Igenis!

Nehéz volt a választás. Egy pár bakancsot bajos negyven fű között kiosztani. Sokan megérdemelnék. Ehhez szó sem járhat. Ott van például Hegedűs Mihály vagy Dani János... meg még néhány ágrólszakadt. Szegények mind egy szál. Majdnem mindgyilkosok kinn van az apja a harctéren. De mégis! Kapnak segélyt. Az idősebb testvérek is keresnek meg az anyjuk is... Igaz, Hegedűsnek táton a cipője, mint a harcsa szája. Madzag erősíti a talpat a felsőrészhez... Meg vannak egyéb bajok is. Apja sincs már a szerencsétlennek s úgy hallik: az anyja is beteg... Mihály talán jobban rászorulna erre a karácsonynehányat,

ajándékra, mint Babos István, de van egy bökkenő: Hegedűs a múlt héten is hiányzott a foglalkozásról és ma is elkésett... Igazolta ugyan elfogadhatóan... Mit szólnának a többiek, ha mindezeket nem venné figyelembe? Nehéz ügy. Így Pistát lesz a cipő.

Miatt a főoktató így hányja-veti fejében a gondolatokat, az alatt Pista félrevonulva felhúzza az új cipőt. Kicsit rövidnek bizonyult. Hangtalanul szivta a fogát; a nagyujjából szeretett volna fél centit levágni.

Mi lesz most? — gondolta. — A cipő rövid. Ez biztos, a lábam meg hosszú. Ez is biztos. Baj így is, baj úgy is. Vissza kell adni. Másé lesz ez a lónyesbőrű, kívánatos lábbeli. Hej, pedig de feszítene benne! Milyen lábait és nem folya be a tél latyakja az ujjak közé.

Óvatosan hátranéz. A főoktató nem figyel rá. Pista keményen összeszorítja a fogát, szája mosolyra húzódik és lép

— Na jó-e?

Pista hallgat. A cipőt nézi. Gyors iramban átszáguld a fején, hogy meg kellene az igazat mondani. Aztán arra gondol: jó ára van az ilyen bakancsnak manapság. Eladhatja, ha minden hír szakad s vesz helyette másikat... Vagy az édesanyja elhordja otthon... Nem, semmiképpen sem engedi ki a markából a cipőt, ha már úgy is nekiszánták... Sietve adja meg a feleletet, de nincs ereje a főoktató szemé közé nézni:

— Éppen a lábamra szabták.

— Hát akkor használj egészséggel.

— Köszönöm szépen. — Megkönynyebbülve, de kapkodva rángatja le lábáról a cipőt s húzza fel sietve a régit. Visszaül a helyére. Az ajándékot maga mellé helyezi a padba. Nincs öröm a szívében. Nem tekint se jobbra, se balra. Figyelni sem tud a további előadásra. Nehezen, nagyon nehezen múlik el a foglalkozás hátralévő része. Nincs valamely meleg a terebben, de Pista mégis forróságot érez. Minden ak nélkül nagyot fű: többször egymásután majd vérgörli homlokát zsebkendőjével. Jó volna kinyitni az ablakot — gondolja. — Őrjözötlen a meleg.

A cipő ott lapul mellette. Már sze-

retné visszadni, de szégyel szólni, Arrebb is tolja, nehogy a ruhájához érnének. — Phü! de meleg van — beszél hangtalanul. Mintha a cipő sugározna ezt a meleget... Eh, lesz ahogy lesz! Az a fő, hogy az enyém a bakancs!

Foglalkozás után kabátjába húzott fejével iparkodik hazafelé. Elmarad a többiekkel. Nem akar egygel sem beszélni. Bezzeg máskor nagyban ment ilyenkor a vita, de most jobb így. Nem kérdezi senki tőle: örül-e a cipőnek? Nem tapogatóznak: erős-e a bőre, vastag-e a talpa? Nem kell magasztató szavakat hallgatni, sávr szemeket látni.

Hóna alá szorítja a cipőket: keményen, szinte fáznak a csontjai. Csendes ballag az úton. A földet nézi. Egyik kivilágított kirakat előtt haleütődik Hegedűs Mihályba.

— Nem tudsz vigyázni! — akarja mondani, de lenyeli mérgét, amint látja, hogy Miskával áll szemben. — Menjünk együtt — veti oda kelleetlenül.

— Nem... nem... én még maradok... — bizonytalanokodik Misi.

— Nekem mindegy — von vállat és tovább indul. Még örül, hogy megszabadult. Néhány lépés után azonban meg-

MAHATMA GANDHI

— Törékeny askéta az angol birodalom legnagyobb ellenfele —

Evről-évre izgalomban tartja a világ közvéleményét India vezérének különös harca népe érdekében. Mi itt Európában nehezen tudjuk megérteni a nagy Mahatma módszerét, de még eddig soha sem maradt hatástalan védekezése, az angol hatóságok kénytelenek voltak meghajolni Gandhi börtölése előtt. Most is nagy nyugtalan-ság zaklatja fel az angolszász közvéleményt Gandhiról érkező hírek halatára. Az orvosok megállapították, hogy valóságos csoda volna, ha Gandhi magas kora mellett kibírná a háromhetes börtönt. Egész India lázban van a vallási különbség nélkül mindenki imádkozik s most először csatlakoztak a mohamedánok is ehhez a mozgalomhoz. Nagy angolellenes tüntetések vannak szerte Indiában s plakátokat függesztettek ki, hogy engedjék szabadon Gandhit.

Miért vállalta Gandhi a mostani börtönt? Az indiai függetlenségi liga burmai csoportja egy közleményt adott közre Gandhi börtönével kapcsolatban. Ebben felhívja az indiaiak figyelmét arra, hogy értsék meg a Mahatma néma tanítását. A börtön elzárta híveitől, nem szólhat hozzájuk, de börtölése néma parancs, hogy a vég-sőkig tartsanak ki India függetlenségéért vívott harcban.

S a nép megértette a néma parancsot. Az angolok pedig félnek a súlyos következményektől, amelyek Indiában felboríthatják a helyzetet, ha meghalna Gandhi. Mindenekelőtt veszélyeztetné az indiai és burmai katonai előkészületeket, de lángba boríthatná és forradalomba kergethetné az egész indiai gyarmatbirodalmat. Nem kis aggodalmat okozhat az angoloknak az amerikai versenytárs is, aki semmi esetre sem nézné tétlenül az indiai vizsgálódásokat és semmi esetre nem hagyta kiaknázatlanul a maga szempontjából a helyzetet és igyekezne Indiában átvenni a brit örökséget.

1

Ezek az aggodalmak megértették velünk, hogy angol körökben is felvetik

a kérdést, vajjon helyes-e Anglia indiai politikája? Különösen az angol munkáspárt követeli az indiai politika felülvizsgálását. A „New Statesman and Nation” pedig felszólítja a kormányt, hogy sürgősen engedje szabadon Gandhit és egyezzek meg vele, mert ez az egyetlen mód hogy megbéküljön Anglia a hinduokkal. Az angol munkáspárt is kimutatja Gandhi ügy fontosságát, hogy nagy többségű csoportja sürgőnyt küldött Gandhinak, amelyben biztosítják, hogy minden elkövetnek szabadonbocsátása érdekében. Bár angol hivatalos helyről elhárítottak minden felelősséget Gandhi börtölésével kapcsolatban, nem bízható, hogy az angol imperium megkímélje azokat a veszélyeket, amelyek Gandhi halálával járnának. Ha a multban meghajlott, akkor most a nagy veszély idején méginkább fog a „órán ész követelményeire hallgatni

Nagyon jól tudja Anglia, hogy Gandhi a függetlenségért való harcban oly fegyverekkel küzd, amelyek inkább a békés megoldást javallják. És azt tudja, hogy Gandhi nélkül már régen felborult volna a helyzet és csak Gandhi nagy tekintélye óvta meg India népét a forradalomtól.

India és egész Kelet vezérének, sőt szentnek tartja a Mahatmát. Bár egészen más világ — keleti világ — az ő módszere, de mindenki meghajlott Gandhi becsületessége és nagy jellem előtt. Az angolok pedig azért bosszúlik függetlenségért vívott harcában, mert Gandhi nem szereti az erőszakot. Annaira ellensége minden erőszaknak, hogy nem akarna Indiában élni és elvonulna, ha ott az erőszakot alkalmaznák. Tudja, hogy népe az önkormányzatot akarja még erőszak árán is. De ő a békés küzdelem, az igazságos kísérlet (satyagraha) mellett van. Ez a békés harc felel meg legjobban a hindu nép természetének és ez magyarázza meg Gandhi nagy hatását népére. Már Afrikában ezzel tudott nagy hatást elérni az ott élő hinduk fölött, akiknek vezére volt. Egy fontos ügy védelmében Délafrikába ment mint ügyvéd, de nem volt

az ottani hinduknak vezére és ottmaradt. Együtt élt a szegény üldözött hinduokkal, megosztotta velük szenvedéseiket és a nem-ellenállás törvényére akarta afrikai honfitársait kötelezni. Afrikában földműves iskolát alapított Tolsztojev elvei alapján, földet ezerez az afrikai induk részére és szegénységi fogadalmra akarja őket kötelezni. Hatása alatt ez a csendes nép éveken keresztül ellenállott a kormánynak, szent, vallásos sztrájkot kezdett, amellyel szemben minden erőszak hiábavalónak bizonyult. Mikor azonban az államnak segítségre volt szüksége, Gandhi ott volt mellette híveivel. Az angolok azzal jutalmazták, hogy többször börtönbe vetették, megbotozták. Közben honfitársai is ellene fordultak. De hitét nem veszítette el s tovább harcolt elveitért, amíg az összes indiaiak csatlakoztak Dél-Afrikában a passzív ellenálláshoz. Mozgalma mindjobban elterjedt s Gandhinak hihetetlenül megnövekedett a tekintélye.

2

Gandhi ezzel a nimbusszal tért vissza 1914-ben Indiába. Több mint tíz esztendeig vezette Afrikában honfitársai küzdelmét. A világháború idején Anglia érdekeinek szolgálatába állott. Az angolok a háborús veszedelem hatása alatt meg is ígérték Indiának az önkormányzatot India nagy áldozatokkal is hozott az angol érdekek szolgálatában, 985 ezer katonát adott. De a háború elmúltával Anglia

Milyen okmányokat kell beszerezni a kisajátított erdőingatlanok visszaszerzésére

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap számban már részletesen beszámoltunk arról a rendeletről, amely a román földbirtokrendezés keretében kisajátított erdőingatlanok visszaszerzését, illetve megtartását és megerősítését teszi lehetővé. A visszaszerzés, illetve megerősítés ügyében április 30-ig kell a szükséges bejelentéseket megtenni. Most pótlólag közöljük, hogy milyen iratokat kell beszerezni a bejelentésekhez:

A végrehajtási utasítás 7. §-a szerint a kisajátítást szenvedett a négyes számú nyomtatványon történt bejelentéséhez kötelez mellékelni az ingatlanra vonatkozó telekkönyvi betét (telekjegyzőkönyv) A, B, C lapjának mind a kisajátításig fennállott, mind a törölt tételleit feltüntető magyar nyelvű kivonatát. A bejelentéshez ezenfelül eredetileg vagy hiteles másolatban, a községi előjáróság (polgármester) igazoló záradékával ellátott magyar nyelvű fordítással együtt mellékelni kell:

A) Az ingatlan átvételére illetőleg kisajátítására vonatkozó hatósági határozatot vagy a vonatkozó telekkönyvi végzést, valamint az átvétel, illetőleg kisajátítást igazoló okmányt.

B) Azokat az okmányokat, amelyek hitelt érdemlően bizonyítják, hogy a bejelentésre kötelezett az átvett, illetőleg kisajátított ingatlan feletlen kártalanítás címen milyen összeget kapott.

C) Az ingatlanokkal együtt kisajátított víz-, rév-, malom- és egyéb dolgokra, valamint az ingatlan a kisajátí-

megfelelkezett ígéreteről, megfellekezett India önkormányzatáról. Kibörtört az elégedetlenség. Gandhi szervezte a lázadást (1919).

1920-ig India vezére a tudós matematikus, Lokomanya Bal Gandadhar Tilak volt. Tilak még az igazságot is kész volt feláldozni India szabadságáért. Nem így Gandhi, aki vallásos ember. S már ekkor megkezdte különös küzdelmét Indiában is. 1919 április 6-ára imát, börtönt és szent sztrájkot rendelt el. A népet sikerült lecsillapítani, nyugalom volt Indiában. Csak Delhiben támadt kisebb zavargás, de személyesen sietett oda, hogy véget vessen a zendülésnek. Gandhi nem ígért népének győzelmet, hanem nehéz és véres úton akarja vezetni.

Mindig így csendesen, békésen igyekezett népet harcba vinni függetlenségéért. Hogy az önkormányzatot és később india teljes függetlenségét ki-harcolja, kiadta a parancsot, hogy nem működnek együtt a kormánnyal, behozza a bojkottot, lemondanak minden címről és tiszteletbeli állásról, amelyet a kormánytól kaptak, majd kimegy híveivel együtt a tengerpartra s sót termel, hogy ezáltal megtámadja az angol sómonopóliumot. Anglia először nem vette komolyan Gandhi mozgalmát, de az események hatása alatt meg kellett hajolnia a többször átlátta, hogy mégis kevesebb veszélyt jelent a birodalom számára Gandhi eszköze, mintha a nép magára maradva lázadásban tör ki. Gandhi mindig a béke útjára intette népét s a békés eszközök harcát hirdette. Ezért jelent ma még fokozottabb mértékben értéket Gandhi élete és ezért kísérel aggodalommal az angol közvélemény a Gandhi körül kifejlődött eseményeket.

Virág Jeromos.

áll. Maga sem tudja, miért? Visszafor-dul. Miska ott ácsorog a kirakat előtt s szinte babonázottan bámulja a sok ki-nánatos enniváglót. Alma, szőlő, befőtt, lekvár, szórt hal, túró, apró sütemé-nyek incselkednek az arrajárókkal és csalogatják befelé a vendéket. Kevesebb van szemlére téve, mint békevilágban volt: sok minden hiányzik, de azért ez is elegendő, hogy az éhes ember inyét csiklandozza.

Fázosan topog Misi a kirakat előtt. Az üres gyomor sávár tekintetében ho-mályosul. Pista fa mögé húzóda figyel. — Ez a fiú éhes — állapítja meg. Eszé-be villannak azok a beszédek, amiket hallott: Miska napszámba jár, öcsével együtt ketten tartják el a családot.

Lenéz saját taposóra. Felemeli. Víz-gálgatja a cipőit. Még lehetne rajtuk segíteni. Aztán Péter bátyja megígérte, hogy neki adja bakancsát, amint szer-zett magának másikat. Tegnap olyasmit hallott félhüllel, hogy van már új cipő. Karácsonyra fogja először felvenni...

Náluk nincs olyan nagy baj. Lám, neki nem kell napszámba járnia. Anyja se beteg. Hízó is rőfög az ölben. Krumpli is termelt a kertben... Két nagy fiú-testvére keres. Apja után kapják a esa-

ládi segélyt is... Na, meg kicsi is neki az az ajándékcipő... Ha megmondja az igazat, biztos Misinek adta volna a fő-oktató... Hazugság árán szerezte... Nem is lesz áldás rajta! — Ujra előnti a meleg. — Nem vagy becsületes, Babos István! — jéddi önmagát. — Szégyen ez! Szégyen!

Küszködik. Aztán hisimul az arca. Megindul és Hegedűshöz lép: — Te, Miska!

— Mit akarsz? — lapodih meg amaz. — Nesze, itt a cipő... nekem ki-csi... neked éppen jó lesz... ismerem a lábodat... — hadarja és az ámuldozó Miska kezébe nyomja az ajándékbakan-csot. Aztán sarkonfordul és eltűnik az est sötét takarója mögött. Sokáig liheg-ve fut. Két utcával odább óvatosan vis-szanéz. Nem követi senki. Megnyugszik. Szája mosolyra húzódik. Nagyot fúj. Pec-kesen, mintha sorban menetelne, kilép: igyekszik hazafelé. Hangos füttyszóval kíséri lépteinek ütemét.

Az emberek fejcsóválva néznek utá-na. Egyik-másik meg is botránkozik. Pista mindezt nem veszi észre. Jákedvű. Boldog, mert olvasfélét érez, hogy győ-zött: legyőzte önmagát!

táskor terhelő kegyuri kötelezettségekre vonatkozó okmányokat.

D) Azokat az okmányokat, amelyekkel a bejelentő elvesztett tulajdonjogát, illetőleg azt igazolja, hogy a volt tulaj-donos jogán a kérelmet mint örökös vagy jogosult előterjesztheti.

E) Azokat az okmányokat, amelyekkel a kisajátítást szenvedett vagy jog-utódai gazolja, hogy nem esik az 1942. 15. t. c. (zeidőtörvény) első paragrafu-sának rendelkezése alá.

A végrehajtási utasítás 12. §-a szerint azok az erdőbirtokossági (legeltetési) társulatok, amelyekből az ingatlanokat csak részben sajátították ki, illetőleg vet-ték át, kötelesek a jelen rendelet meg-jelenésétől számított 15 napon belül rendkívüli közgyűlést tartani.

Minden egyes ügyben a területileg il-letékes m. kir. erdőigazgatóságok tesz-nek javaslatot, amelyeknek alapján a földművelésügyi miniszter hozza meg a döntést.

AZ ERDÉLYI PÁRT HIREI. Az Erdélyi Párt jogvédő irodája szerdán (február 24-én) délután 5 és 6 óra között ingyenes jogsegélyt ad a had-bavonultak hozzátartozóinak és min-den szra szoruló párttagoknak. Ugyan-ezen a napon 6 és 8 óra között dr. Varga László városi tanácsnok, ugyan-csak a Magyar Házban ipariügyi és közigazgatási kérdésekben ad taná-csot.

Milyen sorrendben írják össze a román agrárreform alapján juttatott ingatlanok birtokosait

Február 25-től a **Össi-telep, Kommandáns-rét, Szőlősi-rét, Epres-kert** és a **Városi faterlepi házhelyek birtokosainak összeírására kerül sor**

Nagyvárad thj. város polgármestere 2803—1943. szám—III. alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium földbirtokpolitikai osztálya 9.100—1942. számú rendeletével elrendelte a román földbirtokrendezés (agrárreform) alapján juttatott ingatlanok tényleges birtokosainak összeírását. Tehát nemcsak a telekkönyvben bekebelezett, hanem a telekkönyvön kívüli birtokosokat is. Ezen összeírás a Rákóczi-út 13. szám alatti (Széchenyi-szálló épület emeletén) a célra kijelölt helyiségben fog megtörténni a következő sorrendben:

Össi-telepi házhelyek.

1943. február 25. délelőtt 9 órákor: Virág Benedek-utca, 11 órákor: Péter Gyula-utca.

1943. február 26. délelőtt 9 órákor: Berzsényi Dániel-utca páros oldal, 11 órákor: páratlan oldal.

1943. február 27. délelőtt 9 órákor: Bajnok-utca, 11 órákor: Kriza János-utca.

1943. március 1. délelőtt 9 órákor: Eskü-utca, 11 órákor: Vajda Hunyad-utca.

1943. március 2. délelőtt 9 órákor: Katona József-utca páros számú oldal, 11 órákor: páratlan hszm. old.

Kommandáns-réti házhelyek:

1943. február 25. délelőtt 9 órákor: Nagyatádi Szabó János-utca páros oldal, 11 órákor: páratlan oldal.

1943. február 26. délelőtt 9 órákor: Erangepán Kristóf-utca páros oldal, 11 órákor: páratlan oldal.

1943. február 27. délelőtt 9 órákor: Tompa Mihály-utca, 11 órákor: Bibhentrop-utca.

1943. március 1. délelőtt 9 órákor: Rákosi Jenő-utca páros oldal, 11 órákor: páratlan oldal.

1943. március 2. délelőtt 9 órákor: Klapka György-utca, 11 órákor: Komáromi-utca Kommandáns-réti része.

1943. március 3. délelőtt 9 órákor: Dobó István-utca páros oldal, 11 órákor: páratlan oldal.

Szőlősi-réti házhelyek.

1943. február 25. délelőtt 9 órákor: 1943. február 25. délelőtt 9 órákor és 11 órákor Ghillányi-útnak a Szőlősi-réti-ről alakult része.

1943. február 26. délelőtt 9 órákor: Thessedik-utca Szőlősi-réti-ről alakult rész, 11 órákor: Komáromi-utca Szőlősi-réti-ről alakult rész.

1943. február 27. délelőtt 9 órákor: Paganini-utca, 11 órákor: Gyóni Géza-utca-nak a Szőlősi-réti-ről alakult része.

Epres-kerti házhelyek.

1943. március 1. délelőtt 9 órákor: Árpád vezér-út a Thaly K.-utcától a

Jöjjön a mai disznótoros vacsorára

a „**Mátyás**” étterembe

Telefon 18 - 50

Szilágyi Dezső-u. 5 sz.

Kitűnő jó italok!

Fráter Gy.-utcáig, 11 órákor: Stróbl Alajos-utca. Fráter Gy.-utca és Thaly K.-utca.

Városi faterlepi házhelyek

1943. március 2. délelőtt 9 órákor: Az Árpád vezér-útnak a városi faterlepi-ről alakult része.

Ezen utcákon az agrárreform eredeti háztelkek birtokosait, valamint azok jogutódjait felhívom, hogy a fentjelzett időpontban pontosan jelenjenek meg saját érdekükben s hozzák magukkal polgári személyi lapjukat, katonai igazolványukat, továbbá az ingatlan szerzésre vonatkozó s a vételár kifizetését igazoló mindenemű iratot.

Nagyvárad, 1943. február 22.

Dr. Soós István s. k., polgármester.

20 fillér helyett 30 fillér fizetendő, a vidéki hálózatokban pedig 20 fillér. A nyilvános telefonállomások automatakészülékeinek átalakítása műszaki kérdés. Még nem döntöttek abban a tekintetben, hogy bevezessék-e a tantuszrendszert vagy sem, valószínűbb azonban, hogy a készülékeket úgy alakítják át, hogy a meglévő pénzérméket használhatják majd fel a telefonautomatákban. Aki tehát majd nyilvános állomásról akar beszélni, a készülékbe bedob egy 20 és egy 10 filléres érmét. Technikai szempontból ez nem ütközik nagyobb akadályokba. A párisi nyilvános telefonautomatákba például 2 darab 25 centimes érmét dobtak be a telefonálók.

Mi ujság a piacon?

Gyümölcsfélék: (közepes felhozatal) 1 kgr. alma 1.40—2.60—3.20, narancs 4—5, 1 drb. citrom 0.30—0.40, mandarin 6—6.50, körte 2.40—2.80, gesztenye 2.80—3.20 pengő.

Zöldségfélék: (közepes felhozatal) 1 kgr. répa 26—36, hagyma 32, cékla 20—30, 1 drb. káposzta 70—80, olasz 30—70, 1 kgr. perezselyem 36—46, 1 drb. karalábé 8—20—40, zeller 10—20—30, retek 6—20, 1 kgr. spenót 200—240, 1 drb. torma 6—20 fillér.

Élőállatok: (közepes felhozatal) 1 drb. ezarvasmarha vágó kgr. 1.20—1.40, fejős tehén 600—1300, szopos borjú kgr. 1.60—1.70, kismalac párja 6—80, igasló 300—1000, parádés ló 1000—1400 pengő.

Tejtermékek: (gyenge felhozatal) 1 liter tej 0.40, 1 kgr. vaj 6.80—7.70, juhtúró 3.40—4.10, tehéntúró 1.25—1.35, tejfel 1.50—1.70, sajt 3—3.40 pengő.

Kenyér: 1 kgr. egységes kenyér 42 fillér. **Szárnyasok:** (gyenge felhozatal) 1 pár csirke kgr. 4.60, sovány liba 4.90, tyúk 4.—, sovány ruca 4.70 P kgr., tojás drb. 0.20—0.24, kgr. 3.90—4.10 pengő.

Húsarak: 1 kgr. marhahús 3.70, növendésmarha 3.70, juhús 2.40, bivalyhús 3.30, zsir 3.80 pengő.

Haljék: (közepes felhozatal) Ponty 4—4.20, csuka 3.80—4.50, köröshal 1.60—2.50 pengő kgr.

A **GAZDA ÉLELEN** címmel írt vezetőcikket Szendi Horváth Mihály aranykalászos gazda a Magyar Föld legújabb számában. A magyar falu képes hetilapja a juhtej feldolgozásáról, a gyapot és egyéb növényujdonságok meghonosításáról és a trágyalékutó közöl értékes szakeikkeket. Érdekes képekben számol be az adai gazdanapról és a kistarcsai kertészeti tanfolyam résztvevőiről. Elbeszélést, verset, kiszagdák cikkeit, rendeleteket, piaci és vásári árakat és sok más. érdeklődésre számot tartó cikket és képet találunk benne. Kapható az újságárusoknál és az IBUSZ-pavilonokban. Mutatványszámot küld a Magyar Föld kiadóhivatala: Budapest VII., Erzsébet-körút 7.

Megjelent a posta, táviró és távbeszélő felemelt díjszabása

30 fillér a vidéki levél, 1.60 pengő a legkisebb távirat

A Hivatalos Lapban rendelet jelent meg, amely felemelte a posta-, táviró- és távbeszélő díjszabások egyes tételeit.

Levél díjszabás

A postai levéltarifája annyiban emelkedik, hogy a 20—40 grammig terjedő súlyfokozatot, amely eddigi díja helyben 16, vidéken 28 fillér volt. A rendelet következtében tehát az ilyen súlyú levelekre ezentúl 20— illetve 30 filléres bélyeget kell ragasztani.

Eddig 30 fillér volt az üzleti papír bérmentítésének díja, belföldre 250—500 grammig, most 40 fillér lett.

A nyomtatvány bérmentítésének

díja 20 grammig belföldre 3 fillérről 4 fillérré emelkedik. Hasonlóan emelkedik a nyomtatvány-díjszabás valamennyi tétele is, a 20—50 grammig nyomtatvány díja ezentúl 6, az 50—100 grammig 12 fillér és így tovább. Az áruminta tarifája 50 grammig 6 fillérről 8-ra, 50—100 grammig 12, 100—250 grammig 20, 250—500 grammig 40 fillérré emelkedik.

Csomagdíjszabás

A belföldi csomagok díja 1 kgr. súlyáig az 50 kilométeres I—II. díjvezetben az eddigi 30 helyett 40, a többi díjvezetben az eddigi 50 helyett 60 fillér. Az I—5 kgr. csomagok súlydíja az I—II. díjvezetben 50, a többiben 90 fillér. A gyümölcsöt tartalmazó belföldi csomagok belföldi csomagok eddigi 50%-os úgynevezett „filléres” díjkezdvezménye megszűnt.

Expresszdíj

A belföldi expresszdíj helyben eddig 30 fillér volt, ezentúl 50 fillér: vidékre eddig 50 fillér volt, ezentúl 1, külföldi kézbesítési kerületbe 2 P.

Házhoz kézbesített csomagok

A csomagok házhoz kézbesítési díja 1 kgr.-ig Budapesten 12 fillérről 20-ra, vidéken 3-ról 10-re, 1—10 kgr. súlyig 24 fillérről 30-ra emelkedik, illetve vidéken 20 marad, 10—20 kgr. súlyig 32 fillérről 40-re, illetve 24-ről 30 fillérré emelkedik.

A távirat

A közönséges távirat szédíja 12 fillérről 16 fillérré, a legkisebb díja 1.20-ról 1.60-ra és a különdíj 1.60-ról 2.— pengőre emelkedik.

A magántelefonok beszélgetési díja

hívásonként Budapesten 20 fillér, a budapesti környéki állomásokon pedig 40 fillér. A postahivatal postai és előfizetési nyilvános állomásról kezdeményezett helyi beszélgetésért a budapesti egységes hálózatban az eddigi

Vas- és fémmunkások kaphatnak állást a győri vagongyárban

A nagyvárad Munkaközvetítő Hivatal közli:

Felhívom mindazokat a munkanélküli lakatosokat, bádgosokat, vaszertergályosokat, kovács-motorszerelőket stb., valamint a vas- és fémipar és gépgyártóiparhoz tartozó szakmunkásokat és gyári segédmunkásokat, hogy ehelyezésük végett a nagyvárad m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatalnál sürgősen jelentkezzenek. A szakmunkások órábéré 0.75—1.10 P + 30%, a segédmunkások órábéré 0.50—0.75 P + 30%. A munkások hárak lakást kapnak (teljesen ingyen) és kántinban étkezhetnek. Alkalmaztatásuk helye a győri Magyar Vagon- és Gépgyár R. T. Abban az esetben ha a munkavállaló két heti próbaidő után nem felel meg, a gyár a visszautazást is megtéríti.

Továbbá szükség van 10 kovácsra,

akik a csille, szerszám és gépjávitásokhoz értenek. Alkalmaztatásuk helye „Hubertus” R. T. köbánya Erdőbénye (Zemplén m.) Órabérük 0.48—0.60 P + 30%. Lakásuk és élelmezésük biztosítva van. Katonai felmentésben részesülnek. Megfelelés esetén utiköltségük 1 hónapi otttartózkodás után meg lesz térítve.

Felhívom az érdekeltek figyelmét arra a körülményre, hogy csak abban az esetben jelentkezzenek, ha jelenleg is munkanélküli vannak. Vagy akik valahol már alkalmazásban vannak, azok a munkaadójuktól kötelesek hozni egy igazolást, ami szerint az illető munkaadó nélkülözhetőségüket igazolja. Nem jöhetnek figyelembe azok a munkások, akik valamely hadiüzemben már alkalmazva vannak. A Hivatal vezetője helyett: Péter István mkv. tisztv.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 8.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nemadunk vissza

Eddig közel 14 millió pengő gyűlt össze a honvédcsaládok megsegítésére

A Főméltóság Asszony legfőbb védnökségével a „Honvédcsaládok-ért” január 17-től február 7-ig lebonyolított országos gyűjtés minden eddigi társadalmi gyűjtés eredményét messze felülmúlja. A magyar társadalom olyan összefogásról tett tanúságot, amely ország-világ előtt bizonyította a honvéd megbecsülésének és a honvédcsaládok iránti gondos szeretetnek. A Levante Hírközpont jelentése szerint eddig 13.694.209.49 pengő gyűlt össze. A közel 14 millió pengő még mindig nem a végleges eredmény.

Rögtönbíráskodás háborus postacsomagok eltulajdonítása esetén. A Magyar TI jelenti: A kormány rendeletet adott ki, melylyel a rögtönbíráskodást kiterjesztik a hadművelési területre, a tábori postacsomagként vagy minta érték nélkül jelzéssel feladott küldemények vagy odairányuló katonai szállítmányok tekintetében. A szállítás tartama alatt elkövetett lopás és sikkasztás büntetése, ideértve a hivatali sikkasztás büntetést is, valamint e bünteték kiterjesztését, kiterjed a rögtönbíráskodás hatálya mind a tettesekre, mind pedig a részesekre.

Csütörtökön alakul meg a Vörös-Kereszt megyei választmánya. Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt fél 12 órakor tartja alakuló gyűlést a Vöröskereszt megyei választmánya a vármegyeháza kistermében. Az alakuló gyűlésen megjelenik vitéz nemes Marschalkó Kornél ny. altábornagy.

MEGKEZDTÉK A SZIGLIGETI JUBILEUMI MATINÉRA A JEGYEK ÁRUSÍTÁSÁT. Ismeretes, hogy a Szigligeti Társaság március 7-én tartja meg fennállásának félszázados jubileumát. A jubileumi ünnepség keretében délelőtt tizenegy órai kezdettel irodalmi matiné lesz a színházban, este pedig a színtársulat díszelőadásában hozza színpadra Szigligeti Edének *Csikós* című színdarabját Möricz Zeigmond átírásában. A jubileárius matinéra tegnap óta már megkezdtek a jegyek árusítását. A matinéra páholyjegyek 14 pengő, zsöllye-jegyek 3 pengő 90 filléres árban a *Nagyvárad Takarékpénztárban* (Rákóczi- és Hitler-utca sarkán) Mártonffy Zoltán pénztárnánál, körszék-jegyek 2 pengőes árban az *IBUSZ* menetjegyvirodában. támlászék-jegyek 1 pengő 50 fill., erkély-jegyek 1 pengő 30 fill. és emeleti zártzék-jegyek 1 pengő 10 filléres árban Nagyvárad város *Idegenforgalmi Hivatalában* (Rákóczi út, Széchenyi-épület) válthatók ki.

Bányászszerecsellenség Pécsen. Pécsről jelentik: (MTI) Az Első Dunagőzhajózási Társaság Pécsbányatelepi András-aknájában a fedő közeg leomlott Overtner Ádám 34 éves vajúrra és azt agyonnyomta. A szerecsellenségül járt bányásznak felesége és három gyermeke maradt hátra.

Szerda este pártnapot tart a MÉP nagyváradai szervezete. Dr. Hlatky Endre főispán elnöklété mellett a MÉP nagyváradai tagozata a Kazinczy-utcai pártihelyiségben szerda este 7 órakor értekezletet tart, melyre a párt tagokat ezennel meghívja az elnökség. A pártnapon az idősebb városi kérdések és elintézt ügyek fognak tárgyalatni, amire várószerecsere nagy az érdeklődés.

VÖLEGÉNYEK ISKOLÁJA SZEGEDEN. Az Actio Catholica „Családmegtartás — nemzetmentés” programjának szellemében a szegedi katolikus legényegylet és az ifjak kongregációjának vezetői tíz előadásból álló tanfolyamot rendeznek. A tanfolyamon feltárják Szeged keresztény ifjúsága előtt a házasság problémáit és a család szociális jogait, valamint azt, hogyan kell készülni a mai jellemes ifjúságnak a házasságra, hogy ezen keresztül méltóképpen tudják szolgálni a maguk és a nemzet érdekeit. A tanfolyamot a völegények iskolájának nevezték el.

Lezuhant egy amerikai Clipper-gép. Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az amerikai légiforgalmi társaság egyik Clipper gépe, amely hétfőn érkezett az Egyesült Államokból Lisszabonba, közvetlenül leszállás előtt a Tajo folyóba zuhant. A szerencsétlenségnek eddig négy halálos és tizenöt súlyosan sebesült áldozata van. A sebesülteket az egyik lisszaboni kórházba szállították.

Éltesebb, puffadásban szenvedő embereknek úgy a belek pangását, mint az emésztés renyhességét a természetes „Ferenc József” keserűvíz rendszerint hamar mérsékli, a rekeszizom emelkedését csökkentti és a magas vérnyomást gyakran számottevően lecsökkenti. Kérdezze meg orvosát!

Goll Bea és Mály Gerő Nagyváradon. Értesülésünk szerint Goll Bea és Mály Gerő, a közszerepben álló filmművészek csütörtökön Nagyváradra érkeznek és részt vesznek a Belvárosi filmszínházban rendezendő új filmvígjátékuk, a „Családunk ezégyene” díszbemutatóján.

Ezekeszerint alkalma lesz a városunk közönségének szemtől-szembe látnia azokat a kimagasló művészeket, akiknek a játéka oly sok kellemes órát szerzett.

A csütörtöki bemutató iránt város-szerzte nagy az érdeklődés.

VESZ briliánst, ezüstöt, aranyat

APOLLO FILMSZÍNHÁZBAN A Ben Hur testvérfilmje!
BENGAZI
 Főszerepben: Tasnády Fekete Mária és Fosco Giachetti

KORONA Filmszínházban Kedden utoljára
Teher emberek
 Főszereplők: Tasnády, Jávor
 Szerdától: **Variu a toronyórán**

Ráthonyi Ákos mesteri rendezésű vígjátéka
BALKEZES ANGYAL
 Főszereplők: Jávor, Tabody, Mály, Vaszary
 Kedden utoljára: **Tessék jegyet váltani és Tökéletes Antal** Szerdától a **CASINOBAN**

Ebek booltása. Nagyvárad. Saját tud. Értesülésünk szerint az ebek kötelező tavaszi oltása a városi állatorvosoknál, miután az oltóanyagok megérkeztek, megkezdődött. Aki március 1-ig nem oltatja be ebét, ez után az időpont után a kötelező oltásra a Piac-téren kell jelentkeznie ebével.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjék a „MAGYAR LAPOK”-ot.

DOHÁNYÁRUDÁBAN CSAK FÉL 6 ÓRÁIG LEHET NEM DOHÁNYZÁSI CIKKEKET ÁRUSÍTANI. Nagyvárad thj. város I-foku Iparhatósága a következő figyelmeztetést bocsátotta ki: Figyelmeztetem a dohány kiskereskedéseket nyitva vannak. Ezután az időpont után már csak dohány és szoroson vett dohányzási cikkek és kincstári értékek adhatók el. Aki ennek ellenére árusít, záróra kihágást követ el és büntetésnek teszi ki magát. Nagyvárad, 1943. február 12. Dr. Varga László s. k. tanácsnok.

Május 31-én érvényüket veszti az eddigi fegyvertartási engedélyek. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány rendeletet adott ki a löfegyverek, löszerek, robbanóanyagok, robbantószerkeztartásának korlátozásáról. Az eddigi fegyvertartási engedélyek május 31-én érvényüket veszítik. Az új fegyvertartási engedélyek iránti kérelmeket március 31-éig kell benyújtani.

ELAD ACS TIBOR Széchenyi-tér 6. sz.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok ezúton értesíti tagjait, hogy a titkári hivatal elköltöztött Szaniszló-utca 27. sz. a ingatlanba. A Kereskedelmi és Iparkamara volt hivatali helyiségébe.

8 millió pengőt gyűjtöttek a honvédcsaládoknak. Budapestről jelentik: A honvédcsaládok részére január 17-ike és február 7-ike között lefolyt országos gyűjtés eredményét, mint a levante hírközpont jelenti, most számolják össze. Megállapítható, hogy a magyar társadalom példátadó módon teljesítette kötelességét harchanállo hős honvéveink családjai iránt. Bár a rendelkezésre álló eredmény csak ideiglenesnek nevezhető, máris megállapítható, hogy több mint nyolc millió pengő gyűlt össze a nemes célra.

Rendület a telefonközpontok azonnali jelentkezéséről. A telefonigazgatóságnak tudomására jutott, hogy egyes telefonközpontok a távolsági hívásra késedelmesen jelentkeznek. Ezen anomáliák megszüntetése végett az igazgatóság rendeletet adott ki, amelyben megfelelő eljárásra utasítja a központokat. Figyelmüket felhívja, hogy a távbeszélő kapcsoló szolgálat megelőzi a posta és távirószolgálatot és ennek ellátása érdekében minden más munkát azonnal félbe kell szakítani. A központkezelő legfontosabb kötelessége az azonnali jelentkezés. Hangsúlyozza a rendelet, hogy a mostani rendkívüli viszonyok között a jelentéktelennek látszó mulasztásnak is a legsúlyosabb következménye lehet, ezért a távbeszélőkezelőknek saját érdekükben is a legpontosabban tartoznak kötelességüket teljesíteni. (Magy. Tud.)

A nagyváradai vendéglátó iparosok szakosztálya ezúton közli tagjaival, hogy a titkári hivatal elköltöztött Szaniszló-utca 27. sz. a ingatlanba. (A Kereskedelmi és Iparkamara volt hivatali helyiségeibe.)

Hivatásszervezet hírei

(Nagyvárad.) A Hivatásszervezethez tömörült cipész szakmai munkások szerdán este 6 órakor fontos értekezletet tartanak, amelyre minden tagot okvetlen elvár a Vezetőség. Tárgy: a legkisebb munkabérek rendezése. — Megjelenés kötelező.

(Nagyvárad.) A Hivatásszervezetben tömörült kúbbikusok szakcsoportja vasárnap délelőtt 10 órakor értekezletet tart, amelyre minden tagot elvár a Vezetőség.

(Nagyvárad.) Vasárnap délután zsúfolásig megtelt a Hivatásszervezet nagyterme, hogy az ismeretterjesztő filmelőadást végignézhessek. A műsoron szerepelt: sport, turista, háborus és szórakoztató film, amely mindegyik nagy sikert aratott. A rendezőség úgy határozott, hogy minden vasárnap fog tartani ismeretterjesztő előadást tagjai részére.

Gyermek és terhes anyák tejjegyeinek kiutalása

Nagyvárad thj. város polgármestere 1223-1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a város közönségét, hogy az egy éven aluli és a féldíón túl lévő terhes anyák február havi tejjegyeit folyó évi március hó 1-én fogom március havi tejjegyekre átcsereélni.

Egyben értesítem, hogy a 18 hónapon aluli gyermekek részére is fogok tejjegyeket kiutalni a következő sorrendben:

- A—K hetüig február hó 25-én.
 - L—S betűvel kezdődő nevéük részére február hó 26-án és
 - Sz—Zs betűvel kezdődő nevéük részére február hó 27-én.
 - A tejjegyek térítési ára darabonként 10 fillér. Az elveszett tejjegyek helyett a hivatal újat nem ad ki.
 - A tej kiosztás továbbra is Báhury utca 1. és Kaszárnya-tér 17. szám alatt történik naponta 13 órától 16 óráig. Az esetleges kiosztási idő megváltozását a helyi lapokban közölni fogom.
- Nagyvárad, 1943. február hó 22-én.
 Dr. Soós István s. k. polgármester.

Szolgáltatós gyógyszerárak

I. CSOPORT:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.

KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rác Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SENYI ISVTAN gyógyszerár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

Nagyvárad thj. város polgármestere 4.432/1943. szám-III.

HIRDETMÉNY

Nagyvárad thj. város törvényhatósági bizottságának az 1942 évi szeptember hó 30. napján tartott közgyűlésen 174 kgy.—46.194/1942. sz. alatt hozott határozatában kifejezésre jutott kérelmére a vonatkozó kisajátítási összeírásban és tervrajzban feltüntetett, a Kepes Sámuel nagyváradi lakos tulajdonát képező a nagyváradi 860 számú telekkönyvi betétben 3485 hrsz. a. felvett 60.9 négyzetögl kiterjedésű, a 4. számú állami út nagyváradi átkelési szakasza létesítéséhez szükséges ingatlanra Nagyvárad thj. város részére megszerzésére az M. Kir. Iparügyi Minisztérium 3740/XV. 1943. számú rendeletével az 1937. VI. t. c. 12. paragrafusának c. pontja alapján engedélyezte és az 1881. évi XL. t. c. 32. paragrafusának 2. bekezdésében megjelölt feltételek egyikeként, vagy másikkal fennforgása esetére a kisajátítási eljárást a fent megjelölt ingatlanra elrendelte.

Nagyvárad thj. város közigazgatási bizottsága kisajátítási albizottságának az 1929. évi XXX. t. c. 58. paragrafusa, illetőleg a 7890/1930. M. E. számú rendelet 5. paragrafusa értelmében az 1881. XL. t. c. 38. paragrafusában körvonalazott tárgyalás és barátságos egyezség megkísérlése céljából dr. Soós István polgármestert, vagy helyettesét, dr. Thury László tiszti főügyészt és Oláh Béla műszaki tapasztalt az államépítészeti hivatal főnökét kiküldte, a bizottság jegyzőjéül Fluck Ferenc th. tanácsnok I. o. aljegyzőt kijelölte, a tárgyalás határnapján 1943 évi március hó 11. napjának d. e. 9 óráját kitézte, helyéül pedig a városháza tanácstermét kijelölte.

A kisajátítandó ingatlanokra vonatkozó tervrajz és kisajátítási összeírás az 1943 évi február hó 22. napjától március hó 9. napjáig terjedő 15 nap alatt Nagyvárad város gazdasági ügyosztályánál (városháza II. em. 23. sz.) közszemlére van kitéve.

Erről az érdekelteket azon figyelemmel értesítem, hogy a tárgyaláson jogában áll minden érdekeltnak a kisajátítási terv ellen felszólalni és kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni. Ennek elmulasztása azzal a jogi következménnyel jár, hogy a kisajátítási terv végleg megállapítottnak és a megnyilatkozó által elfogadottnak tekintetik. A bizottság a kisajátítási terv felett akkor is érdemben fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg. A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincsen.

Nagyvárad, 1943. február 19.

Dr. Soós István s. k.
polgármester.

SZINHÁZ

A sevillai borbély

— A kolozsvári Nemzeti Színház operatagozatának vendégjátéka a Szigligeti Színházban —

Két napos vendégszereplésre jött el Nagyváradra a kolozsvári Nemzeti Színház opera-tagozata Rossini *Sevillai borbély*-ának és Puccini *Pillangó-kisasszony*-ának előadására. A kolozsváriak teljes zenekart, kórust és díszleteket is hoztak magukkal. Ennek köszönhető hogy a Sevillai borbély hétfő esti előadása minden tekintetben tökéletes művészi teljesítmény volt.

Rossini muzikája, amely leggazdagabban és legszínesebben éppen a Sevillai borbély-ban csapong, kitűnő interpretálóra talált a kolozsvári Nemzeti Színház nagy zenekarában. A legjobb vígopera nyitánya — utólrhetetlen ez a mű a maga dallamosságával és finomságával — valóságos élmény volt. *Endre Béla* mesteri vezénylete a nyitány teljes szépségét kibontakoztatta. A kiváló karnagy kifogástalan vezénylete és a zenekar nagyszerű képességei egyébként végig az egész darabon rányomták bélyegüket.

Rosina szerepében *Páka Jolán*, a fiatal és nagyon tehetséges koloratursoprán mutatkozott be. Bájos jelenés a színpadon és természetesen énekel. Nagy koloratúrás áriája elragadó volt. Ugyanezt mondhatjuk bravuros betétjeiről is, amellyel *Erna Sackra* emlékeztetett. Remélhető, hogy hangja még fejlődni fog, különösen erősségében. Az bizonyos, hogy nevével még sokszor fogunk találkozni. *Mazzelina* szerepét *Ferencz Anikó* vitte. Egyetlen nagyobb számát nagy sikerrel énekelte. Komoly, meleg szép altja méltán keltett feltűnést.

Figaro címszerepét *Mélykúti Horváth József* énekelte. Kellemesen

csengő baritonja, tiszta szövegmondása, biztos, bravuros hangkezelése nagy sikert biztosítottak neki. Belépőt is meg akarta újratátni a közönség. Figarója egyike a legjobb ilyen alakításoknak. Nagy erőssége a kolozsvári együttesnek, de a magyar operanékesi kernak is. *Angyal Nagy Gyula* énekelte *Almaviva* szerepét. Tenorja kellemesen csengő, de nem elég tömör és színes. Szerelmi éneke szép volt. *Bartolo* orvos szerepében *Szanati József* remek basszus nagyszerűen érvényesült. Cívakodó száma méltán aratott nagy sikert. *Basilio* énekmester szerepében *Fehérpataky E.* volt nagyon jó. Rágalmomonológjában csillogtatta meg képességeit. Jók voltak *Bakó József*, *Drégely Jenő* és *Sipos László* kisebb szerepükben.

A kórus számai, a zenészek háladala, az őrség tréfás éneke szintén sokkal hozzájárultak a sikerhez.

Az első felvonás díszlete élénk színeivel, szép fényhatásaival tünt ki. *Varga Mátyás* illeti érte a dícséret. *Bartolo* lakása is szép volt. *Vitéz Tibor* rendezése és *Farkas Ferenc* karigazgatása kifogástalan volt.

Jogosan irigykedünk Kolozsvárra az opera-tagozatért. Pompás, jól összehozott együttes, nagyszerű tehetségek, kitűnő zenekar: minden kellék megvan a színvonalas, igazi művészi élményt nyújtó előadásoknak. Az egyik földszinti páholyban ott láttuk báró *Kemény János* főigazgatót. Feszülten figyelte az előadást s láthatóan nagy meglepéssel könyvelt el a kétségtelen sikert. Mi tudjuk, hogy miért. Az ő sikere is volt ez.

(pont.)

Férfiruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat

MOLNÁR

használt ruhák üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívására házhoz jövök.

A színházi iroda közleményei:

Kedden este fél 7-kor: Pillangó kisasszony

A kolozsvári Nemzeti színház operai tagozata mai vendégjátéka alkalomával Puccini: *Pillangó kisasszony* c. operája van műsoron Vaszy Viktor főzeneigazgató vezénylésével. — Felémelt helyárak.

Szerdán este *Lehár Ferenc*: „Éva” c. nagyoperettje *olcsó helyárakkal* kerül színre *Jurik Julesi*, *Márffy Vera*, *Benkő Béla*, *Pákozdy Ferenc* és *Mikes Bélával* a főszerepekben. — Közalkalmazottak és nyugdíjas tisztviselők erre az előadásra kedvezményes árón válthatják meg jegyeiket a Városi Idegenforgalmi Hivatalban. (Rákóczi-út).

Csütörtökön este munkáelőadás keretében a „Gyöngyvirágos huszárcsákó” c. vidám huszári operettjáték kerül színre *Filléres helyárak*.

Mondj igazat péntek estétől. — *Vaszary János* kacagató bohózat-újdonosságát pénteken este mutatja be a színház premier-bérllet keretében, elsőrendű szereposztásban. A „Mondj igazat” minden előadása valóságos 3 órás kacagás lesz a *Vaszary János* színporkázó szellemességei és a művészek briliáns alakításai nyomán percenként zúg fel a nézőtér a nyilatkozati taps. Figyelem! *Csak felnőtteknek!*

A „Mondj igazat” előadása fiatal leányoknak nem alkalmas.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel *gyermek-előadás* a színházban. Ez alkalommal az „Elvarázsolt királykisasszony” című meseoperett kerül színre sok-sok énekel és táncal. Mulatságos vidám jelentek. Gyermeknek felelhetetlen élmény, felnőtteknek 3 órás vidám szórakozás. Jegyek már válthatók.

HETI MŰSOR:

Kedden este fél 7 órakor: Pillangó kisasszony.

Szerdán este: Éva.

Csütörtökön este: Gyöngyvirágos huszárcsákó.

Pénteken este: Mondj igazat — premier-bérllet.

Hétfőn népművelési színházi előadás

Az ismét rendszeresített népművelési színházi előadások sorozatában hétfőn, március hó 1-én *Lehár Ferenc* örökbecsű nagyoperettja, a *Mosoly országa* kerül műsorra. Jegyek a színház elővételi pénztáránál naponta 10—1-ig, délután 4 és 6 óra

között, lényegesen mérsékelt árón válthatók. Kívánatos, hogy a hivatalok és üzemek alkalmazottjai jegyigénylési íven, egy tömbben váltsák jegyeiket, ilyen íveket a Népművelési Bizottság (Szilágyi Dezső-utca 12. sz.) bocsát rendelkezésre.

RÁDIÓ

SZERDA, FEBRUAR 24. Budapest I.

- 5.45 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 11.15 Hajós Magda zongorázik.
- 11.40 Somlay Károly elbeszélése.
- 12.10 A Rádiózenekar műsorából.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Folyamerők fuvózenekara.
- 15.15 Horváth Elemér cigányzenekara.
- 15.55 Közvetítés Kistarcsáról.
- 17.00 Várnagy Elemér dr előadása.
- 17.15 Buttola Ede tánczenekara.
- 17.40 Németh László dr felolvasása.
- 18.00 Honvédműsor.
- 19.05 A Magyar Katonai Irodák Körének finn-magyar katonasíje.
- 19.50 Caruso titka. Előadás hangfelvételekkel.
- 20.40 Muzsikáló millenniumi album.
- 22.10 Farkas Józsa cigányzenekara.
- 23.00 Táncezer.

Budapest II.

- 19.05 Olasz nyelvoktatás.
- 19.30 Rádiózenekar.

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétel

- Briliánsot**, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekezerész, Rákóczi-ut 3. 356
- Aranyat**, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján orás-ékeszerész, Rákóczi-ut 8. 185
- Eladók** regények. Dr Baditz, Miskolc 611
- Egy hálószoba** butor eladó. Vörösmarty-utca 51. 316

Jugatlan

Várad határában pár hold földet venni, minőség nem fontos. Cim a kiadóban 306

Állást nyee

- KIFUTÓ-FIUT** felvesz a Szent László nyomda R. T., Szilágyi Dezső-u. 5.
- Jó text munkásokat** felvesz a Bencik cipőüzem, Hlatky Endre-u. 12. 314
- Asztalos tanuló** fizetéssel vagy kosztál felvétetik. Dankó Pista-u. 4. 317

Különlele

Fertőtlenítést, poloskát, mojt, mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal irtja Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 513

ZIPPZÁR szakszerű javítása *Jakab műszerész*nél. Kossuth-utca 5.

Pénzt kitűnően befekteti, ha vásárol egy olcsó öröklakást. Cim: Hedrich szalon. Rákóczi-ut 21. 315

Női és férfi fehérenemű varrást és javítását jutányosan vállalom. Házhoz is megyek. Attila-u. 40. 302

KIADÓTULAJDONOS:

SENYI ISVTAN NYOMDA R.

74-es felelős szerkesztő: *Dr. Paál Árpád* c. elnök: *Dr. Scheffler Ferenc* Szent László Nyomda R. igazgató

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.